

Документ для легкого читання

Про допомогу українцям з інвалідністю від держави

Просто про права людей з інвалідністю

Це повідомлення підготовлено за підтримки Організації з
Безпеки та Співробітництва в Європі

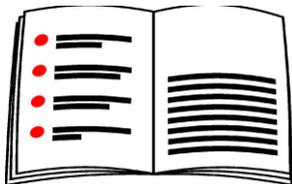
Це повідомлення підготовлено за проектом Бюро
Демократичних Інститутів та Прав Людини

Проект називається «Підтримка людського виміру безпеки в
Україні в часи кризи»

Під редакцією

Раїси Кравченко, заступниці директорки Всеукраїнської
громадської організації «Коаліція захисту прав осіб з
інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень»

Ілюстрації зроблені за допомогою штучного інтелекту із використанням сайту
<https://chatgpt.com/uk-UA/images/> та інших відкритих Інтернет джерел

Це повідомлення є легким для читання описом інформації про підтримку держави для українців з інвалідністю.

Інформацію можна знайти на офіційному веб сайті Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України.

Це повідомлення містить інформацію з сайту Мінсоцполітики станом на листопад 2025 року.

Читайте повідомлення на сайті, якщо хочете дізнатися більше про допомогу держави українцям з інвалідністю.

Повний текст повідомлення можна знайти на сайті Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/otrymuvacham-soc-pidtrymky/osobam-ta-dityam-z-invalidnistyu>

Зміст

1. Вступ 5

2. Про це повідомлення 6

3. Види допомоги, соціальні послуги 7

4. Правила щодо пільг для людей з інвалідністю 9

5. Опис окремих пільг 10

6. Пенсії по інвалідності 15

7. Державна соціальна допомога по інвалідності 16

8. Забезпечення допоміжними засобами реабілітації 17

9. Оздоровлення дітей з інвалідністю 18

10. Реабілітація дітей з інвалідністю 19

11. Пояснення складних слів 20

1. Вступ

Ви читаєте короткий виклад повідомлення влади про допомогу українцям з інвалідністю від **держави**.

Цю інформацію опублікувало **Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України** у листопаді 2025 року.

Інформаційне повідомлення призначене для українців з інвалідністю.

Якщо самій дитині чи дорослій людині з інвалідністю складно зрозуміти інформацію, то доглядальник допоможе.

Цей текст складний і містить складні слова.

Букви у складних словах синього кольору, причому букви більші ніж звичайно.

На сторінці 19 є пояснення складних слів.

У цьому повідомленні є багато посилань на інтернет, попросіть допомоги, якщо не вмієте користуватися інтернетом.

2. Про це повідомлення

Це повідомлення описує, яку допомогу можуть отримати українці з інвалідністю від держави.

У повідомленні написано, що українці з інвалідністю можуть отримати декілька видів допомоги.

Держава хоче забезпечити **права та свободи**, гарантовані українцям з інвалідністю законами України та міжнародними документами.

Держава надає українцям з інвалідністю такі види допомоги.

- Виявлення та усунення перепон і бар'єрів, що перешкоджають їм у житті.
- Медичні послуги.
- Соціальний захист, що включає надання пенсії чи державної грошової допомоги, інших виплат.
- **Пільги**, соціальні послуги, реабілітацію, встановлення опіки або забезпечення стороннього догляду.
- Виконання **індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю**.
- Надання пристосованого житла.
- Сприяння **громадській діяльності**.

3. Види допомоги, соціальні послуги

Соціальні послуги це допомога людині від соціальних працівників і соціальних робітників.

Держава забезпечує надання близько 40 видів соціальних послуг українцям, які опинилися у складній життєвій ситуації.

Приблизно половина від усіх соціальних послуг призначена для людей з інвалідністю, а саме

- денний догляд дітей з інвалідністю
- соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці
- фізичний супровід осіб з інвалідністю
- переклад жестовою мовою
- супровід під час інклюзивного навчання
- персональний асистент
- соціальна адаптація чи трудові майстерні

Мінсоцполітики може надати людям з інвалідністю гроші на **стаціонарний догляд** та **підтримане проживання** як експеримент.

Щоб отримати гроші і купити послуги, людина чи опікун іде до **центру надання адміністративних послуг**.

Там допоможуть подати заяву і всі документи.

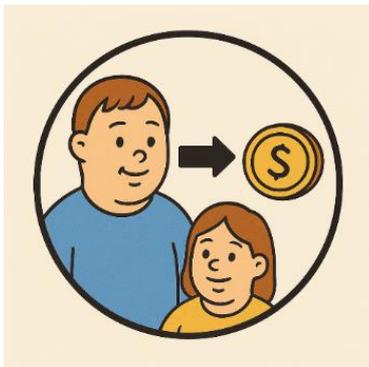
Місцева влада надає такі основні види соціальних послуг для людей з інвалідністю

- Інформування та консультування
- Підтримане проживання
- Догляд (у тому числі вдома, **стаціонарний, денний**)

Ще люди з інвалідністю отримують такі послуги

- Персональний асистент
- **Соціальна реабілітація**
- **Соціальна адаптація**
- Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за людьми з інвалідністю
- **Натуральна допомога**
- Фізичний супровід осіб з інвалідністю
- Транспортні послуги
- Послуга супроводу дитини під час інклюзивного навчання

Дізнайтеся, як звернутися до місцевої влади по соціальні послуги, в розділі **соціальні послуги**

<https://www.msp.gov.ua/otrymuvacham-soc-pidtrymky/pro-soc-pidtrymku/sotsialni-posluhy>

Діти з інвалідністю та дорослі люди з інвалідністю першої групи отримують соціальні послуги безкоштовно.

4. Правила щодо пільг для людей з інвалідністю

Пільга це перевага для людини з інвалідністю або звільнення її від певних обов'язків.

Наприклад, звільнення від обов'язку оплачувати проїзд у громадському транспорті.

Будь-які пільги людина з інвалідністю отримує, коли показує своє посвідчення про інвалідність.

Пенсіонер отримує пільгу, коли він чи вона показує своє пенсійне посвідчення.

Інші люди можуть отримати пільги, якщо про це написано у законах.

Для отримання пільги людина повинна показати посвідчення, яке дає право на пільги.

Пільги надаються у випадках, коли людина

- оплачує **ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ**
- просить безкоштовну путівку до санаторію
- просить встановити квартирний телефон безкоштовно поза чергою
- хоче безкоштовно слухати радіо
- просить надати переклад жестовою мовою
- хоче отримати пільговий проїзд та інше

5. Опис окремих пільг

1. Пільги на оплату **житлово-комунальних послуг**, придбання **твердого палива** і газу.

Ці пільги надаються людям з інвалідністю внаслідок війни, держава оплачує їм житлово-комунальні послуги.

Держава оплачує для 1 людини стільки грошей за послуги, скільки написано у правилах щодо пільг.

2. Безкоштовні путівки людині з інвалідністю до санаторію, якщо є документ від лікаря.

Батькам дітей з інвалідністю платять гроші на роботі, коли вони з дитиною поїхали до санаторію.

1 з батьків подає на роботі медичний висновок про необхідність стороннього догляду за дитиною.

3. Іноді людям з інвалідністю першої та другої груп внаслідок війни і ветеранам війни потрібен телефон.

Вони мають право на встановлення квартирному телефону безкоштовно.

Їм треба звернутися до місцевої влади

4. Людям з інвалідністю першої та другої груп по зору потрібно слухати радіо.

Вони мають право безоплатного користування радіотрансляційною точкою.

Таке радіо можна слухати, якщо додому проведено спеціальні радіо дроти, а дома встановлена радіо розетка.

Це називається радіотрансляційною точкою.

5. Людям з інвалідністю по слуху потрібні послуги перекладу жестовою мовою та пристрої для посилення звуків.

Переклад жестовою мовою це коли перекладач рухами своїх рук передає зміст того, що сказали інші.

6. Людина з інвалідністю, яка перетинає кордон для лікування закордоном, має право пільгового перетину кордону.

Прикордонники пропустять людину з інвалідністю та 1 супроводжуючого без черги.

Вони можуть без черги пройти пішки або проїхати в легковій машині, де більш нікого немає.

7. Право на безплатний проїзд у міському пасажирському транспорті мають

- діти з інвалідністю
- дорослі з інвалідністю першої та другої групи
- 1 людина, яка супроводжує дитину з інвалідністю або дорослого з інвалідністю першої групи

Для безплатного проїзду людина з інвалідністю повинна показати довідку чи посвідчення.

Іноді потрібен електронний квиток на проїзд, який можна отримати безплатно.

Якщо людина отримала інвалідність через війну, то вона має право на

- безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту
- загальними автобусами в сільській місцевості
- приміським човнами та електричками
- приміськими і міжміськими автобусами незалежно від відстані та місця проживання

Ця людина повинна показати своє посвідчення.

Безплатною є 1 поїздка на рік для людей з інвалідністю через війну першої та другої групи.

За половину вартості квитка вони можуть їздити щороку з 1 жовтня по 15 травня.

Супроводжувати людину з інвалідністю першої групи може 1 людина за половину ціни квитка.

8. Діти та дорослі з інвалідністю мають такі пільги для вступу та навчання в університетах

- оплату навчання, якщо вони склали **вступні іспити** і документи від лікарів не забороняють навчатися
- можливість навчатися з дому, якщо вони не можуть приходити до університету
- **призначення соціальної стипендії та надання додаткової соціальної і грошової допомоги**

Діти з інвалідністю та дорослі люди з інвалідністю можуть вступити до професійних училищ поза конкурсом.

Для цього вони повинні скласти вступні іспити.

Переважне право на зарахування до **професійних училищ** мають люди з інвалідністю, у яких

- і мати, і батько мають інвалідність
- 1 із батьків має інвалідність, а інший помер
- одинока матір має інвалідність
- батько має інвалідність та виховує дитину без матері

9. Люди з інвалідністю, їхні супроводжуючі мають право на позачергове обслуговування у касах та будь-яких організаціях.

Тільки 1 людина може виконувати супровід.

10. Люди з інвалідністю мають право на пільгову оплату ліків, іноді на безплатні ліки.

Діти з інвалідністю отримують ліки за рецептами безплатно при лікуванні вдома.

Також і люди з інвалідністю, які отримують маленьку пенсію або грошову допомогу.

Дорослі люди з інвалідністю першої і другої груп можуть купити ліки за половину вартості.

Таке право дають рецепти при лікуванні вдома.

Люди з інвалідністю внаслідок війни можуть отримати безплатні протези і ліки за рецептом.

11. Людина з інвалідністю може безкоштовно отримати автомобіль за рекомендацією лікаря про потребу в користуванні автомобілем.

Людина отримує 1 автомобіль на 10 років, потім його замінять на новий.

6. Пенсії по інвалідності

Пенсія це гроші, які отримує від держави людина, якій встановлено інвалідність.

Пенсію по інвалідності платять людині, яка до інвалідності працювала від 1 року до 15 років.

Потім людина захворіла або потрапила в аварію, їй встановили інвалідність та призначили пенсію по інвалідності.

Кожна людина старшого віку, яка довго працювала, також отримує пенсію, що називається пенсія за віком.

Пенсії у різних людей з інвалідністю різні.

Більше грошей отримують ті люди з інвалідністю, у яких складніше захворювання і перша група інвалідності.

Люди з другою групою інвалідності отримують меншу пенсію, ніж люди з першою групою.

Люди з третьою групою інвалідності отримують уполовину меншу пенсію, ніж з першою групою.

Також більше грошей отримують ті люди, які більше років працювали перед встановленням інвалідності.

7. Державна соціальна допомога по інвалідності

Якщо людина має інвалідність з дитинства, їй держава також платить грошову допомогу.

Людина не працювала, тому вона отримує не пенсію, а державну соціальну допомогу.

Дитина з інвалідністю також отримує цю грошову допомогу.

Розмір грошової допомоги залежить від того, наскільки складний стан здоров'я має людина.

Люди з інвалідністю з дитинства можуть отримати грошову допомогу від 2 до 8 тисяч гривень.

Щоб отримати державну соціальну допомогу по інвалідності з дитинства, людина повинна подати заяву та документи.

Перелік документів можна знайти за посиланням

<https://www.msp.gov.ua/otrymuvacham-soc-pidtrymky/osobam-ta-dityam-z-invalidnistyu>

Подати заяву можна до управління соціального захисту або до центру надання адміністративних послуг.

Також можна подати заяву на платформі Дія.

8. Забезпечення допоміжними засобами реабілітації

Люди з інвалідністю мають право на безплатне забезпечення призначеними їм **засобами реабілітації**.

Таке ж право мають діти без інвалідності, але з **порушеннями опорно-рухового апарату**.

Засоби реабілітації це спеціальні пристрої, які допомагають людині в житті, наприклад

- протези, як-от, протези ноги чи зубів
- засоби для пересування, як-от, крісла колісні
- засоби для самообслуговування, наприклад, пристрої для годування людини
- меблі та оснащення, наприклад, ліжка з регульованою висотою
- засоби для спілкування, як-от, слухові апарати

Люди з інвалідністю можуть купити призначені засоби реабілітації за свої гроші, а гроші їм повернуть.

Їм повернуть стільки грошей, як це визначено в правилах.

Більше про право на засоби реабілітації можна дізнатися на платформі protez.msp.gov.ua

9. Оздоровлення дітей з інвалідністю

Діти з інвалідністю мають право на оздоровлення за гроші держави за програмою під назвою €Оздоровлення.

Оздоровлення проводиться для дітей, які можуть самі себе обслуговувати та не потребують стороннього догляду.

Діти з інвалідністю з бідних сімей можуть отримати путівку на оздоровлення і відпочинок.

Путівку оплачує держава.

Батьки дитини отримують гроші на спеціальну банківську картку і купують путівку.

Батьки самі обирають заклад для оздоровлення дитини з інвалідністю.

Спочатку батьки перевіряють, чи має сім'я право на участь у програмі €Оздоровлення.

Потім батьки відкривають спеціальну картку у Приватбанку, на яку приходять гроші для купівлі путівки.

Батьки вибирають заклад оздоровлення, привозять дитину до закладу і оплачують путівку картою.

10. Реабілітація дітей з інвалідністю

Реабілітаційні послуги дітям з інвалідністю надаються безплатно.

Правила надання цих послуг визначені в Постанові Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 року номер 309.

Реабілітація це заняття спеціаліста реабілітолога з дитиною з інвалідністю.

Завдання реабілітолога навчити дитину з інвалідністю робити все те, що можуть робити здорові люди.

У індивідуальній програмі реабілітації дитини з інвалідністю повинна бути записана потреба в допоміжних засобах реабілітації.

Тоді дитина з інвалідністю отримує право на оплату засобів реабілітації від держави.

Батьки дитини вибирають реабілітаційний центр і подають заяву про реабілітацію дитини.

Для отримання реабілітації батьки подають заяву до управління соціального захисту.

11. Пояснення складних слів

Держава це всі люди, землі і влада однієї країни, до прикладу, держава Україна це люди, земля та влада України.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, коротка назва **Мінсоцполітики**, це орган влади, який керує наданням допомоги усім людям в Україні, які потребують допомоги від держави.

Права та свободи це те, що люди можуть робити, а також жити так, як хочуть.

Індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю це документ, який команда спеціалістів дає людині під час встановлення їй інвалідності.

Громадська діяльність це коли людина щось робить безплатно для вирішення проблем чи захисту прав інших.

Це може бути волонтерство, робота в громадській організації чи робота для покращення життя сусідів.

Соціальні послуги це допомога соціальних працівників і соціальних робітників людині, яка потребує сторонньої допомоги.

Стаціонарний догляд це коли людину перевозять до інтернату і там надають їй догляд.

Підтримане проживання це коли людину, якій потрібен сторонній догляд, не перевозять до інтернату.

До неї додому приходять соціальні робітники і надають догляд у неї вдома.

Центр надання адміністративних послуг це офіс, куди житель міста звертається по послуги від держави.

У цьому центрі людині видають довідки, відповідають на її запитання, призначають грошові допомоги та послуги.

Соціальна реабілітація це коли люди з інвалідністю ходять на заняття, щоб навчитися доглядати за собою.

Також вони вчаться спілкуватися, дотримуватися правил безпеки.

Соціальна адаптація це коли люди з інвалідністю ходять на заняття, де вони роблять різні вироби.

Натуральна допомога це коли людям з інвалідністю дають гуманітарну допомогу, допомагають з приготуванням їжі, прибиранням.

Житлово-комунальні послуги це послуги із забезпечення житла усім необхідним, наприклад, електрикою, газом, теплом, водою.

Тверде паливо це всі матеріали, якими топлять груби і пічки у приватній хаті.

Наприклад, це дрова, вугілля, паливні пелети.

Вступні іспити це перевірка знань у вступників до університетів чи професійних училищ.

Коли молода людина закінчила школу і хоче далі вчитися, викладачі іноді перевіряють її знання.

Вступник приходить на іспит, йому задають питання, щоб перевірити знання, вступник відповідає і отримує оцінку.